

Kaustisen kunta
Kaustisen kokonaisasemakaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 11.3.2025, päivitetty
3.7.2026

Kaavoituksen alkaessa osana kaavatyön ohjelmointia laadittavassa **Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa** (OAS) esitetään suunnitelma osallistumisen ja muun vuorovaikutuksen järjestämisestä sekä vaikutusten arvioinnista. (AKL 63 §)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehdään asukkaita, järjestöjä, kunnan ja valtion viranomaisia sekä muita osallisia varten. Sen tulisi antaa perustiedot kaavahankkeesta ja sen valmisteluprosessista niin, että osalliset voivat arvioida kaavan merkitystä ja tarvetta osallistua sen valmisteluun.

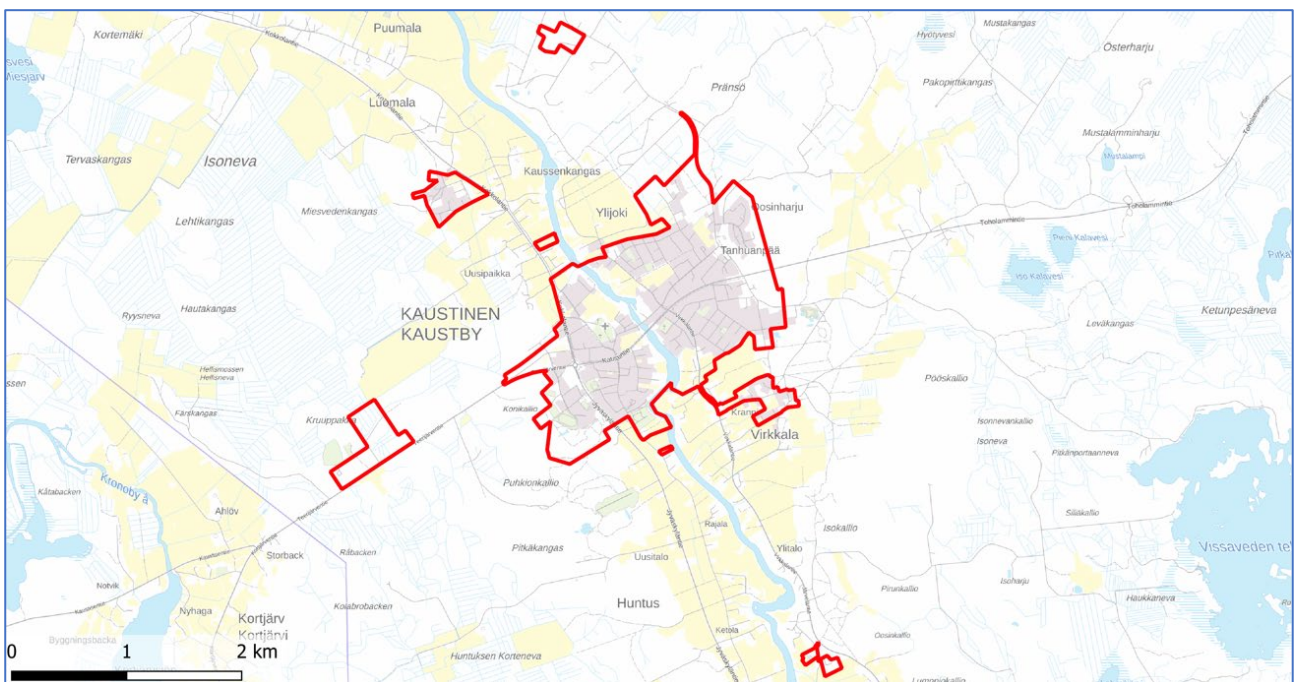
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 SUUNNITTELUN KOHDE

Suunnittelun kohteena on Kaustisen kunnan asemakaavoitetut alueet, lukuun ottamatta Päivänevan kaivosalueen rikastamon asemakaava-alue, joka sijoittuu noin 10 km koilliseen Kaustisen keskustan asemakaavoitetusta alueesta.

Suunnittelualueen koko on noin 385 hehtaaria ja se jakautuu seitsemään erilliseen kaava-alueeseen. Suunnittelualueen alustava rajausta ja sijainti on esitetty seuraavassa kuvassa.

Kuva 1. Suunnittelualueen alustava rajausta ja sijainti.

1.2 SUUNNITTELUKÄYTTÖ - MITÄ ON TEKEILLÄ, MITÄ SUUNNITELLAAN?

Kaustisen kunnanhallitus on kokouksessaan 19.8.2024 § 177 päättänyt käynnistää kokonaisasemakaavan laadinnan.

Kaavahankkeen keskeisenä tavoitteena on:

- Yhtenäistää ja saattaa kaava-alueen kaavamerkinnot ja -määräykset ajan tasalle
- Tarkistaa kaava kiinteistörajoihin maanomistusolosuhteet huomioiden
- Huomioida kaavatyön aikana tarkentuvia muutostarpeita kaavan ajantasaistamiseksi (esim. valmiiden asuinalueiden keskelle jääneitä yksittäisiä tontteja voidaan liittää viereisiin tontteihin)

Suunnittelun kohteena oleva asemakaavoitettu alue on muodostunut vuosien saatossa laadittujen asemakaavan muutosten ja laajennusten kautta. Suunnittelutehtävänä on laatia Alueidenkäyttölain (AKL) mukainen asemakaavan muutos, jossa voimassa olevat asemakaavat sovitetaan asemakaavan pohjakartalle, kaava tarkistetaan kiinteistörajoihin sekä ajantasaistetaan kaava tarpeellisilta osin vastaamaan alueen nykytilaa huomioimalla mm. alueelle laaditut poikkeamispäätökset ja tonttijatousmuutokset. Tavoitteisto voi kaavatyön edetessä vielä tarkentua.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

Maankäytön suunnittelujärjestelmän lähtökohtana on tarkentuva suunnittelu, jossa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä yleispiirteiset kaavat, eli maakuntakaava ja yleiskaava, ohjaavat yksityiskohtaisten asemakaavojen suunnittelua.

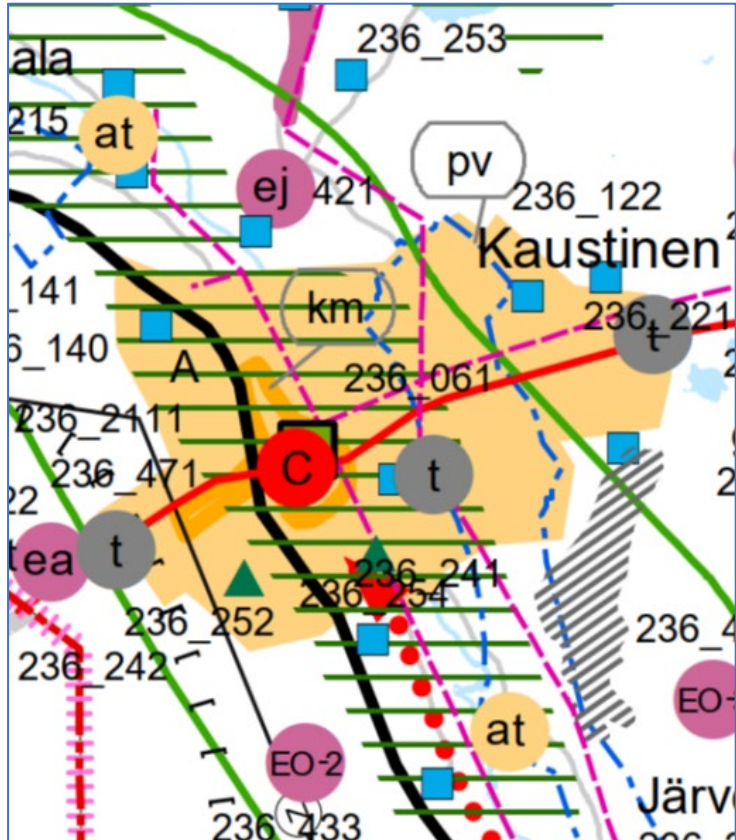
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Maakuntakaava

Kaustisen kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan, jonka alueella on voimassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat. Maakuntakaavoitus Keski-Pohjanmaalla on edennyt vaiheittain siten, että ensimmäinen vaihekaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 24.10.2003, toinen 29.11.2007, kolmas 8.2.2012 sekä neljäs 22.6.2016. Viides vaihekaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 29.11.2021 § 30 ja tullut lainvoimaiseksi 3.1.2022.

Suunnittelualueetta koskevat seuraavat merkinnät:

- Taajamatoimintojen alue (A)
- Keskustoimintojen alue (C)
- Kylä (at)
- Maakunnallisesti tai seudullisesti arvokas maisema-alue (vihreä vaakarasteri)
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (vihreä neliö)
- Matkailun vetovoima-alue, jonka kehittämisen tulee perustua kansainvälisiin kulttuuritapahtumiin, luonnon monimuotoisuuteen sekä virkistys- ja vapaa-aikatoimintoihin (mv-2, paksu vihreä viiva)
- Vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoitusvyöhyke (km)
- Virkistys- ja matkailukohde (vihreä kolmio)
- Teollisuus- ja varastoalue (T)
- Jätteenkäsittelyalue (ej)
- Merkittävästi parannettava valta- tai kantatie. (punainen viiva)
- Kevyenliikenteen yhteystarve. (punainen palloviiva)

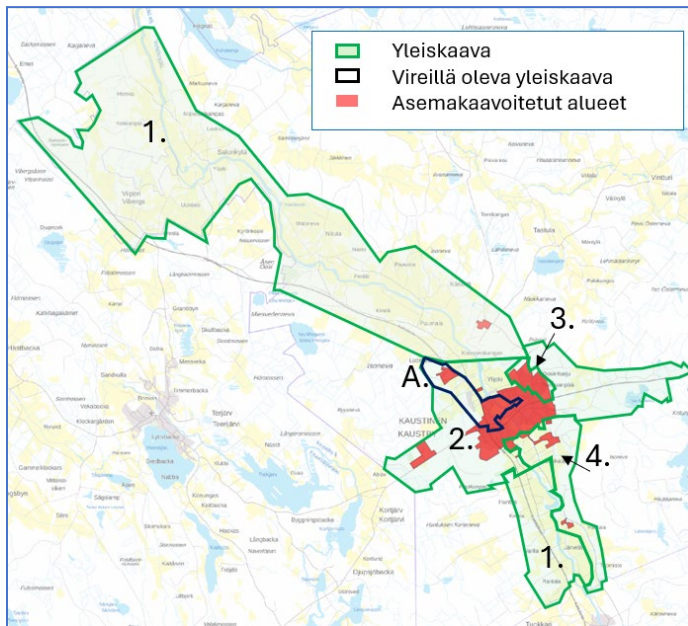
Kuva 2. Ote vahvistettujen vaihemaakuntakaavojen yhdistelmästä.

Maakuntahallitus on päättänyt kokouksessaan 22.8.2022 56 § kuudennen vaiheen maakuntakaavan – energiamurros ja ympäristövaihemaakuntakaavan käynnistämisestä. Kaava käsittelee seudullista tuulivoimaa Keski-Pohjanmaalla. Kuudennen vaihemaakuntakaavan luonnos on asetettu nähtäville 15.5.-15.6.2026 väliseksi ajaksi.

Lisätietoja Keski-Pohjanmaan liiton internetsivuilta: <https://www.keski-pohjanmaa.fi/maakunta-kaava-ja-alueiden-kaytto.html>.

2.2.2 Yleiskaava

Kuva 3. Ote suunnittelualueen yleiskaavatilanteesta.

Suunnittelualueelle sijoittuvat osayleiskaavat (kuvassa vihreällä):

1. Järvelä – Salonkylä osayleiskaava, kunnanvaltuusto 21.2.2006 § 13
2. Keskustan osayleiskaava, kunnanvaltuusto 16.4.2015 § 24
3. Uutelan osayleiskaava, kunnanvaltuusto 20.6.2023 § 36
4. Virkkala-Järvelä osayleiskaava, hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.3.2024 § 9.

Suunnittelualueella vireillä olevat osayleiskaavat (kuvassa mustalla):

- A. Keskusta – Opistonmäki osayleiskaava

Voimassa olevat yleiskaavat ovat katsottavissa kunnan karttapalvelusta:

<https://kartta.kaustinen.fi/IMS>

2.2.3 Asemakaava

Alueella voimassa olevat sekä käynnistetyt asemakaavat on esitetty seuraavassa kuvassa.

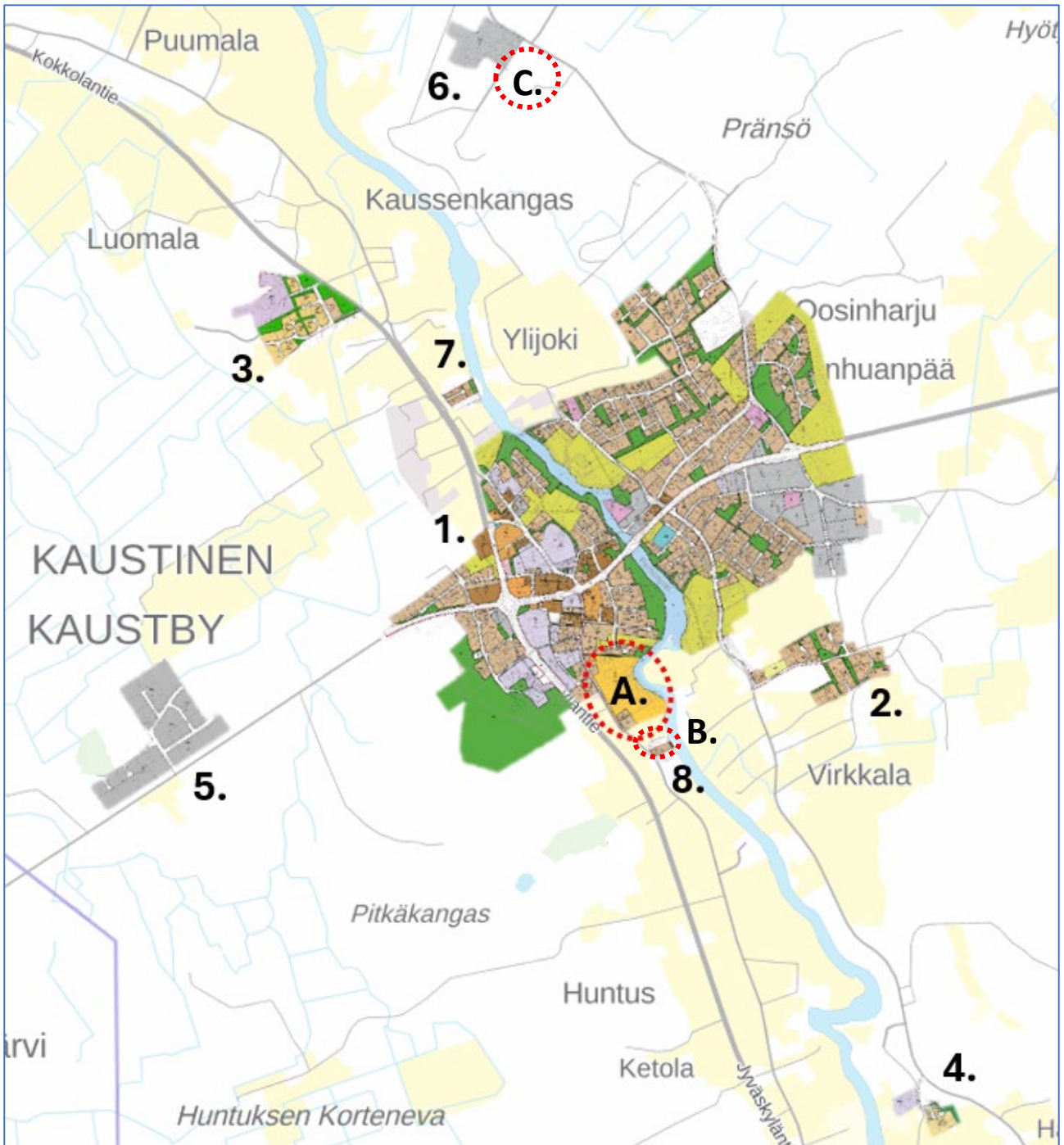
Suunnittelualueella voimassa olevat asemakaava-alueet:

1. Keskustan asemakaava-alue koostuu useista, eri aikoina laadituista asemakaavoista sekä asemakaavojen muutoksista ja laajennuksista.
2. Mikontanhuan asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.8.2000 ja alueelle on laadittu yksi kaavamuuotos (26.6.2019 § 21)
3. Kansanopiston asemakaava on laadittu 9.5.2005 ja sitä on muutettu kahdesti (16.4.2015 § 24, 28.9.2023 § 45)
4. Järvelän asemakaava on hyväksytty 25.9.2006 ja kaavaa on laajennettu kerran (17.2.2022 § 6)
5. Kruupakkalan asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.11.2012 § 77
6. Tarhatien asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.6.2021 § 26
7. Ketun alueen asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.6.2022 § 27
8. Keski-Puhkion alueen asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.6.2022 § 28

Suunnittelualueella käynnistetyt tai vireillä olevat asemakaavat:

- A. Kaustisen kunnanhallitus on kokouksessaan 19.8.2024 § 179 päättänyt käynnistää Mosalan alueen asemakaavan laatimisen.
- B. Kaustisen kunnanhallitus on kokouksessaan 21.10.2025 § 219 päättänyt käynnistää Keski-Puhkion alueen asemakaavan muutoksen ja laajennuksen. Kaavoitus on edennyt hyväksymisvaiheeseen.
- C. Kaustisen kunnanhallitus on kokouksessaan 24.11.2025 § 253 päättänyt käynnistää asemakaavan laatimisen Tarhatien asemakaavan läheisyyteen.

Kuva 4. Ote alueella voimassa olevista asemakaavoista. Punaisella pisteiviivalla esitetty alueella käynnistettyjen asemakaavojen likimääräinen sijainti. Numerointi viittaa ylemmän esitettyyn luetteloon.

2.3 SELVITYKSET

Asemakaavoituksen yhteydessä ei lähtökohtaisesti laadita erillisiä selvityksiä, asemakaavatyön tavoitteiden ollessa pääosin teknisluontoisia päivityksiä. Kaavoituksen taustamateriaalina huomioidaan alueelle aiemmin laaditut kaavat selvityksineen siinä laajuudessa kuin ne ovat satavilla ja edelleen ajantasaisia sekä avoimen tiedon paikkatietoaineistot. Mahdollisia kaavaprosessissa tarkentuvia kaavamuutosalueita koskien tehdään tarvittaessa tapauskohtaisia kaavaselvityksiä.

3 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavan vaikutukset arvioidaan tarkemmin työn edetessä ja kirjataan kaavaselostukseen.

Kokonaisuasemakaavan laadinnan yhteydessä ei arvioida vaikutuksia perinteiseen tapaan koko kaavan osalta, koska kyseessä on asemakaavan ja raja-aineiston yhteensovittaminen sekä teknisten tarkistusten tekeminen. Selostuksessa arvioidaan kuitenkin yhteensovittamisesta ja tarkistuksista aiheutuvia vaikutuksia koko kaava-alueelle. Mahdollisten kaavamuutosalueiden vaikutukset arvioidaan erikseen aluekohtaisesti. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan osallisten ja eri sidosryhmien näkemykset ja mielipiteet.

Alueidenkäyttölain 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti vaikutuksia arvioidaan suhteessa:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön,
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

4 KAAVAPROSESSI, VUOROVAIKUTUS

4.1 OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN JA ALUSTAVA AIKATAULU

Alustava aikataulu	Kaavoituksen vaiheet
Kevät-Kesä 2025	Aloitusvaiheessa kaavan vireilletulosta tiedotetaan lehdessä ja kunnan kotisivuilla (AKL 63 §). OAS asetetaan julkisesti nähtäville. Nähtävilläolon aikana osalliset voivat esittää mielipiteensä OAS:sta.
Kesä 2026	Valmisteluvaiheessa kaavaluonnos käsitellään kunnanhallituksessa, jonka jälkeen se pidetään yleisesti nähtävillä (AKL 62 §) kunnanvirastolla ja kunnan internetsivuilla. Kuulutuksessa ilmoitetaan ajankohta, jolloin suunnitelmaan voi tutustua ja siitä antaa suullisia tai kirjallisia mielipiteitä. Mielipiteiden tekotapa ja jättöpaikka ilmoitetaan kuulutuksessa. Viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot.

Loppuvuosi 2026	Ehdotusvaiheessa kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville AKL 65§:n ja MRA 27§:n mukaan yhdeksi kuukaudeksi. Tällöin osallisilla on mahdollisuus antaa kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus. Samalla lähetetään lausuntopyynnöt eri viranomaisille. Kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat muistutukset ja lausunnot saatu, kunta lähettää perustellun vastineen niille muistutuksen tehneille, jotka ovat osoitteensa ilmoittaneet.
Alkuvuosi 2027	Hyväksymisvaiheessa kaavaehdotus käsitellään kunnanhallituksessa ja sen jälkeen kunnanvaltuustossa. Valtuusto tekee hyväksymistä koskevan päätöksen. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan AKL 67 § ja MRA 94 § mukaan. Kaavan lähettämisestä tiedoksi on säädetty MRA 95 §.

AKL 188 §:n mukaan asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen kunnallisvalituksin noudattaen, mitä kuntalaissa säädetään.

4.1.1 Viranomaisyhteistyö

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään viranomaisille tiedoksi.
- Viranomaisten työneuvottelu järjestettiin 16.4.2026.
- Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Tarvittaessa järjestetään toinen viranomaisneuvottelu/työneuvottelu ehdotusvaiheessa.
- Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Kaavan hyväksyy kunnanvaltuusto kunnanhallituksen esityksestä ja hyväksymisaineisto tarvittavine liitteineen lähetetään Lupa- ja valvontavirastolle.
- Voimaantullut kaava-aineisto toimitetaan kunnan rakennustarkastajalle, maakuntaliitolle sekä Maanmittauslaitokselle. Lupa- ja valvontavirastolle ilmoitetaan kaavan voimaantulosta.

4.2 OSALLISET

Alueidenkäyttölaki edellyttää vuorovaikutusta kaavaa valmisteltaessa. Osalliset voivat ottaa kantaa kaavoitukseen sen eri vaiheissa.

Osallisia ovat (AKL 62 §):

γ	alueen maanomistajat
γ	ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
γ	viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään: ○ Kaustisen kunnan eri hallintokunnat ja konserniyhtiöt ○ Lupa- ja valvontavirasto ○ Pohjanmaan elinvoimakeskus ○ Keski-Pohjanmaan liitto ○ K. H. Renlundin museo ○ Korpelan Voima Oy ○ Kaustisen Lämpö Oy
γ	Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

4.3 LISÄTIETOJEN ANTAJAN YHTEYSTIEDOT

Asemakaavan muutos toteutetaan yhteistyössä kunnan ja Plandea Oy:n kesken.

Lisätietoja kaavaprosessista ja kaavoituksen etenemisestä:

Kaustisen kunta Kappelintie 13 69600 Kaustinen	Plandea Oy Vaasantie 6 67100 Kokkola
Tekninen johtaja Ilkka Närhi +358 40 769 8668 ilkka.narhi@kaustinen.fi	Kaavan laatija, YKS 691 Ville Vihanta +358 50 590 6214 ville.vihanta@plandea.fi Kaavoitusinsinööri Lotta Märsylä +358 50 576 4555 lotta.marsyla@plandea.fi

